

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§I.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

Q. D. B. V.
CAPVT VNVM

DE

FIDEI FORMVLARVM IVSTITIA
ET VSV.

§. I.

Vsus et Iustitia Augustanae Confessionis luculentius pa-
rebit, si praemiserimus generalem aliquam tractatio-
nem de *iustitia et usu formularum fidei*, terminis e-
uolutis et explicatis argumenti tractatio euadet ma-
gis expedita et accurata; primum itaque consideramus (a)
uocem *fidei*. Fidem Theologi communissime distinguunt in
obiectiuam, siue, quae creditur, et subiectiuam, siue, qua cre-
ditur, [*distinctionem explicatam et aduersus Ericum quendam
Fridlibium uindicatam, uid. apud B. GOTTLIB. WERNSDORFF.
de Indifferentismo Religion. Diss. II. p. 125. seqq.*] nos hic loci
fidei uocabulo intelligimus fidem α) *obiectiuam*, siue, quae
creditur, quo iam nobis nomine ueniunt dogmata in Scriptura
S. diuinitus reuelata, et arctissimo inuicem nexu inter sese cohae-
rentia, quorumque necessitas et usus est ad salutem adipiscendam.
Horum alia sunt fundamentalia, alia non fundamentalia, uti no-
tum est; est sane fundamentalium et non fundamentalium dogma-
tum pro re Ecclesiae nata, usus et quandoque necessitas in formu-
lis fidei. Vnde simul patet, non omnium et singulorum uerae reli-
gionis dogmatum in formulis fidei iniri rationem, sed illorum
tantum, quae tum, cum conderentur, e re Ecclesiae fuere. In-
telligimus per fidem (β) *doctrinam ueram*, quae cum uerbo

Explicatio
uocis Fidei.

Θεομίεως exacte consentiat. Hinc ualere a nostra tractatione iubemus heterodoxorum formulas, quae sensu tantum abusu et grammatico sic audiunt. Quae ipsa doctrina uera spectatur (3) *quatenus in litteras redacta, et publice est proposita*, ut sic denotet publicum uerae doctrinae scriptum, quod (7) noua accedente relatione, requirit *hominum eidem addictorum cum eadem consensum*, eumque et externum et internum; ut hac tandem ratione *formulae fidei* significant: *publicum uerae doctrinae scriptum a uero Christianorum hominum coetu, cuius sunt formulae, approbatum et receptum*. Consensum externum, qui uoce scriptisque declaratur, requiri, uel ipsa fidei formularum synonyma, uox confessio, confessorumque finis et scopus innuit. Quid enim aliud est confessio, quam externa professio consensus? quemue alium ob finem confessores ueritatem testati sunt, quam ut eorum confessio sibi, aliisque in religione sequacibus, norma sit doctrinae scripto oreque proponendae; internum uero consensum quoque requiri, et ipsum fidei formularum obiectum, et iterum confessorum intentio nos edocet. Obiectum formularum fidei sunt ueritates diuinae, ad has uero serio credendas quiuis obligatur, modo eas prius agnouerit ueras. Intentio confessorum fuit, ut non solum ore, sed et mente quis fidei consentiat, coetus enim sui membra, minime hypocritas, aliud ore, aliud mente simulantes, uoluerunt, et certe, manifestos in doctrina hypocritas uera Ecclesia nunquam pro ueris sociis agnouit, ex accidenti, hominum nempe uitio, euenit, ut quandoque membra uerae Ecclesiae habeantur, qui externe tantum profitentur doctrinam, consensu interno defuituti; modo hic dissensus internus non aperte se prodat.

§. II.

Formulae.

Formulam (3) explicamus per regulam siue normam, probe uero attendi uolumus distinctionem inter normam primariam